

SAMEN KERKEN

Zijn dromen echt bedrog?

De columnist en schrijver A.L. Snijders, de man van de Zeer Korte Verhalen (zkv's), vertelde vanochtend tijdens het radioprogramma De Ochtend van 4 over een droom die hem bezig had gehouden. De presentator meende dat die droom misschien iets over hemzelf te zeggen had.

De christelijke traditie heeft over het algemeen niet zo veel met dromen en droomuitleg. 'Dromen zijn bedrog' luidt een bekend spreekwoord en veel pastores en kerkelijk werkers zijn geneigd dit spreekwoord te beamen. Toch is het niet zo gek om dromen serieus te nemen.

Tenslotte droomt iedereen. Zes keer per nacht schijnt het gemiddelde te zijn.

Volwassenen dromen zo'n vijftienvijftig procent van hun slaaptijd, senioren wat minder. Dromen kunnen je kijk op de werkelijkheid van alledag veranderen. Overdag ben je vaak druk bezig met allerhande zaken. Te druk om veel aandacht te schenken aan ervaringen die indruk maken en de emoties die daarmee gepaard gaan. We duwen ze gemakshalve maar even weg. Maar 's nachts in onze dromen komen die weggeduwde beelden en emoties naar boven en verwerken we ze in dromen. Soms heeft iemand een terugkerende droom. Zorgen en tobberijen kunnen oorzaken zijn van zo'n terugkerende droom. Maar ook angsten kunnen dergelijke dromen veroorzaken. Je zou dromen de stem van de ziel kunnen noemen. Dat wat zich -vaak onbewust- diep binnen in ons roert komt in de droom naar de oppervlakte.

Een bijbelverhaal waarin de droom een prominente rol speelt is het verhaal van Jakob. Gevlucht voor de woede van zijn broer Ezaü die hij het eerstgeboorterecht en de zegen van zijn vader ontfutseld had, legde Jakob zich onderweg doodvermoeid neer om te gaan slapen. Hij droomde hij van een ladder, staande op de aarde en reikend tot in de hemel. En langs die ladder zag hij engelen tussen aarde en hemel omhoog gaan en afdalen en een verschijning was bij hem die hem zei dat het land waarop hij lag bestemd was voor hem en zijn kinderen en dat God zelf hem zou beschermen. Jakob noemde de plaats Beth-El (huis van God), want zei hij: 'Wis en waarachtig, de Eeuwige is op deze plaats en ik, ik wist het niet'.

Dit verhaal vertelt iets over die andere kant van ons mensen: onze spirituele kant. Dat is de kant van ons verlangen, de kant van ons zoeken naar betekenis, ons zoeken naar God. Die andere kant komt naar voren op het moment dat je ophoudt je bewust te zijn van jezelf. Gewoonlijk is dat in je slaap.

Rabbin Lawrence Kushner schrijft in zijn boek 'Langs de Jakobs ladder' over dat vergeten van jezelf: "Het grote inzicht dat religie geeft is niet dat we God kunnen vinden in het alledaagse leven, maar dat het vinden van God ons terugvoert naar het alledaagse leven. Jezelf vergeten, jezelf als niets maken, geeft ons meer leven dan al ons nadenken en theologiseren." Hij noemt als voorbeeld een vader die zó opging in het fotograferen van een blijde gebeurtenis in het gezin, dat hij zich pas echt realiseerde wat er gebeurd was toen alles al achter de rug was.

Dromen kunnen je iets vertellen over de diepste lagen in jezelf. Maar na het opstaan wacht het gewone leven: de afwas, de boodschappen, de dagelijkse gang naar het werk. En toch komt het daar op aan, op dat echte leven.

Dromen bedrog? Nee, maar de beste manier om ze waar te maken is om wakker te worden.

ds. Carla Borgers

Doopsgezinde gemeenten in Twente